

тижнів. Якщо людина потрапляє в полон чи перебуває на окупованій території, то вона може опиратися будь-яким спробам примусу. Є люди, які не можуть впоратися навіть з відносно незначним тиском. Люди є різними, мають різний життєвий досвід, тому в цій ситуації важливо зберегти життя. Втрата свободи, ізоляція, обмеження, відсутність контакту із зовнішнім світом зазвичай викликають депресію та пасивність навіть у найвитриваліших людей. В цій ситуації важливо шукати внутрішній духовний стержень.

Останнім етапом адаптації стає поступове прийняття ситуації, на якому приймається рішення отримати певний контроль над своїм життям в військових умовах і конструктивно використати свій час та обмежені ресурси. Необхідно опанувати страх, знаходити можливості для сну та відпочинку, робити перерви у перегляді новин, знаходити можливості для волонтерства. Через бойові дії наш психологічний і фізичний стан змінюються. Щодня ми переживаємо низку емоцій – від радощів за перемоги Збройних сил, до болю і відчаю втрат. Волонтерство, військова служба, служба у територіальній обороні, повсякденна, піклування про дітей, рідних та близьких – вимагають сил, витримки, інтенсивної праці, подекуди з підвищеними ризиками і небезпекою, а це виснажує організм. Ми повинні пам'ятати, що Україна веде повномасштабний спротив дуже сильному агресору, тому використання фундаментальних стратегій виживання допоможе зберегти життя людей.

Список використаних джерел:

1. Надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я. URL: <http://www.dolc.dp.ua/wpress/?cat=22>

Андрій БЕРНАЦЬКИЙ

здобувач освітньо-професійної програми «Державна служба», ЗУНУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Юрій БОГАЧ

**ОСНОВНІ ВИКЛИКИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
В КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

З початку ХХІ століття публічне управління в контексті молодіжної політики набуло особливих рис: воно стало водночас складним, важливим та багатограним. Емпірично склалося, що ефективність молодіжної політики має

прямо пропорційну залежність від можливості суспільства забезпечити необхідну рівновагу приватних, державних та громадських впливів у цій сфері. Враховуючи характерні риси демократичного суспільства, шляхом якого розвивається наша держава, прослідковується невпинне зростання прозорості, відкритості та громадської участі в процесі реалізації молодіжної політики, роль впливу суспільної складової значно зростає.

Відповідно до Закону України «Про основні засади молодіжної політики» «метою молодіжної політики є створення умов для самореалізації та розвитку потенціалу молоді в Україні, підвищення рівня її самостійності та конкурентоспроможності, забезпечення активної участі молоді в суспільному житті» [1]. Проте суспільне життя в Україні таке різноманітне, що визначення мети молодіжної політики щоразу приймає інше забарвлення.

Дві революції, анексія та окупація на теренах України, тотальні реформи усіх сфер життєдіяльності держави, зокрема дві основні з них: адміністративна та реформа децентралізації, зрештою, повномасштабне вторгнення російської федерації – усі ці події змінюють громадянську зрілість наших громадян, піднімаючи її на новий рівень.

Звичайно, молодь як рушійна сила демократичних перетворень чи не найпершою відчула на собі невідворотність кардинальних змін у суспільстві внаслідок таких трагічних подій. Адже сьогодні надзвичайно гостро стоїть проблема національно-патріотичного виховання, внутрішнього переселення і необхідності забезпечення житлом української молоді, військової служби та мобілізації, участі їх у війні, зрештою, адаптації їх після повернення з фронту, соціалізації тих, хто отримав інвалідність і підтримки молодих сімей, годувальники яких загинули під час виконання завдань.

Особливої уваги заслуговує проблема зовнішньої міграції молоді. Адже ні для кого не секрет, що, починаючи з 24 лютого 2022 року понад 4 мільйони наших співгромадян (10% всього населення України) вимушені були через військові дії залишити Батьківщину.

Як свідчить опитування, проведене Українським центром економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова, «переважна більшість біженців — жінки (83%), відповідно, чоловіки становлять 17% серед опитаних. За віком найбільшу групу респондентів становлять люди від 30 до 39 років (37%), 26% — ті, кому від 40 до 49 років, 19% — люди віком від 16 до 29 років, 11% — віком

60 і більше років, 8% — ті, кому від 50 до 59 років» [2].

Отже, можна констатувати, що більше половини усіх біженців з України становить саме молодь. Зважаючи на активний процес інтеграції наших співвітчизників у суспільства європейських країн через надання значної кількості прав українцям як власним громадянам, очевидним є те, що повернутися в Україну не всі. І однозначно, найпродуктивніша частина нашого суспільства – молодь, шукатиме кращої долі поза межами нашої держави.

В недалекому майбутньому наша держава зіштовхнеться зі значними проблемами, адже через скорочення населення внаслідок воєнних дій відбудеться старіння української нації, через дефіцит робочої сили в усіх сферах економіки спричинений трудовою міграцією ми значно скоротимо темпи зростання валового внутрішнього продукту (ВВП), який на пряму залежить і від темпу зростання населення і від приросту ВВП на душу населення. Ще довоєнна статистика свідчала, що у 2050 році третина всього населення нашої держави становитимуть люди пенсійного віку. Сьогодні ж статистика вперто мовчить.

Проблеми значні і комплексні. Та саме фахове подолання викликів публічного управління у сфері молодіжної політики можуть кардинально змінити як ситуацію щодо демографічної кризи, так і зрештою, подальший розвиток нашої держави в цілому.

Відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану», введеного Указом Президента «Про введення воєнного стану в Україні» №64/2022 можуть запроваджуватися та здійснюватися «в межах тимчасових обмежень конституційних прав і свобод людини і громадянина, а також прав і законних інтересів юридичних осіб, передбачених указом Президента України про введення воєнного стану, заходи правового режиму воєнного стану» [3]. Серед таких заходів є, зокрема, і обмеження, або ж взагалі припинення фінансування молодіжних програм у громадах. Звичайно, це негативно впливає на можливості реалізації молодіжної політики, але водночас і дає нові можливості.

Адже саме в таких складних умовах управлінці в громадах, які відповідають за розвиток і реалізацію політики щодо молоді, консолідують свої зусилля заради досягнення цілей програм практично без їх фінансування. Бо варто розуміти, що ні молодіжна політика, ні публічне управління в її контексті вже не повернуться у довоєнне «русло» і не будуть спрямовувати свої ресурси

на завдання та напрями, які були актуальними до війни. Проте, це не означає крах державної молодіжної політики, це означає її переорієнтування під нові потреби молодіжного суспільства.

Так, наприклад, до початку війни в Україні налічувалося понад 300 активних молодіжних центрів та просторів. Станом на початок квітня 2022 року 93 молодіжних центри стали гуманітарними хабами, волонтерськими центрами.

Основною метою діяльності таких перепрофільованих молодіжних центрів під час війни є всебічна підтримка молодого цивільного населення заради максимального забезпечення його основоположних прав, надання супроводу (психологічного та юридичного) та адаптації до життя під час війни, а головне – становлення і пошуку молоді людини в післявоєнний час.

Усі війни призводять до переоцінки цінностей. Якщо людині відмовляють у праві бути людиною, з неймовірною швидкістю відбувається процес дегуманізації. Особливо, це стосується молоді. Проте, є і позитивні моменти війни: насамперед, це усвідомлення національної ідентичності, яку згодом молодь зможе передати наступному поколінню – своїм дітям.

Отже, війна – це антигуманний спосіб змінити своє ставлення до світу і світу до себе, а ще війна – це виклик, подолавши і успішно розв'язавши який, можна змінити управління державною молодіжною політикою, переорієнтувавши її під потреби самої молоді.

Список використаних джерел:

1. Закону України «Про основні засади молодіжної політики» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text> (дата звернення 13.05.2022).
2. Українські біженці: настрої та оцінки (березень 2022р.) URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/ukrainski-bizhentsi-nastroi-ta-otsinky> (дата звернення 15.05.2022).
3. Указ Президента «Про введення воєнного стану в Україні» №64/2022 URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення 15.05.2022).
4. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення 14.05.2022).